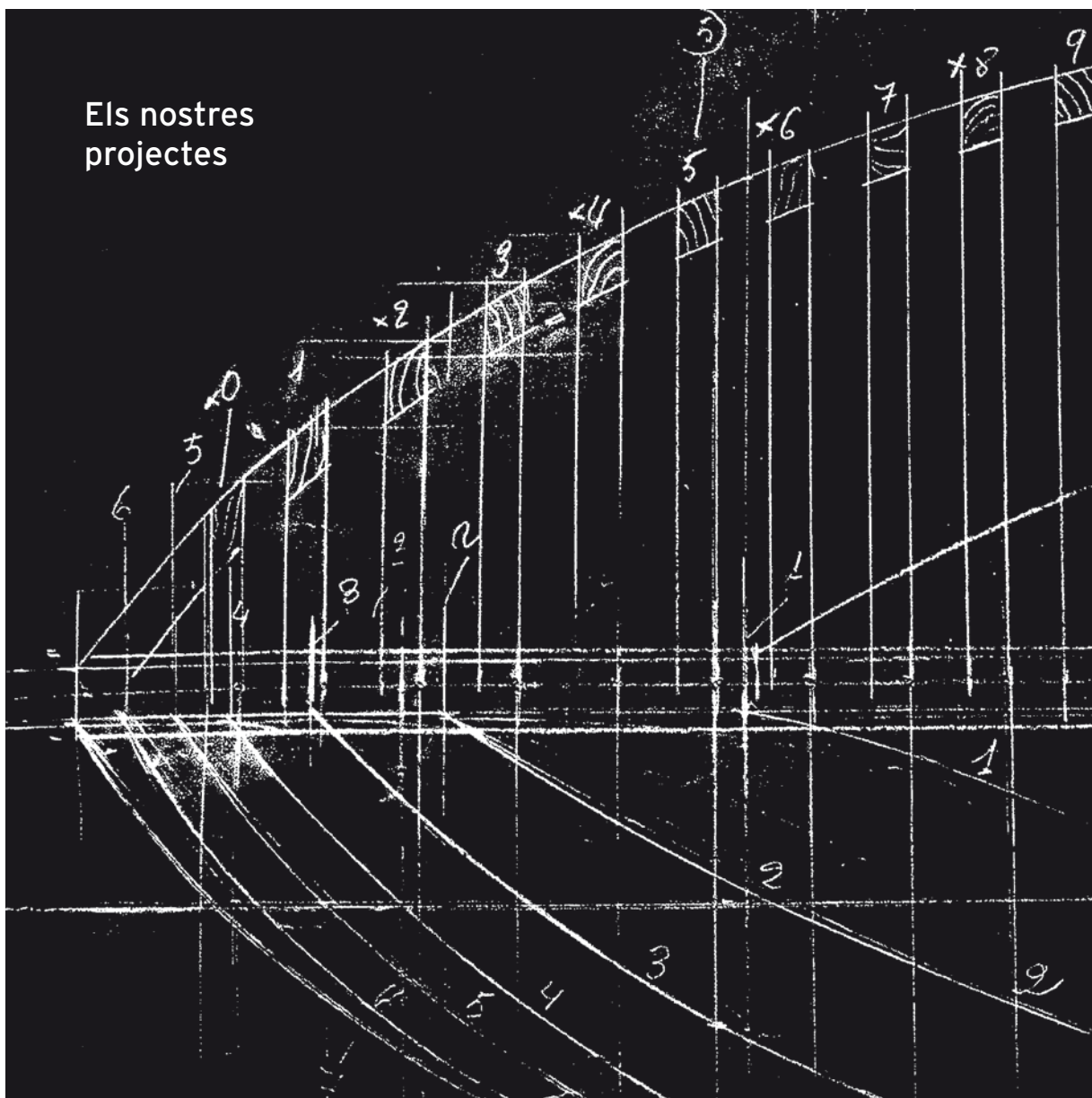

Els nostres
projectes

Entre els investigadors i el gran públic

La museització de les Drassanes Reials de Barcelona i el món de les galeres

Malgrat que en els darrers anys el Museu Marítim de Barcelona ha fet un esforç enorme per a la restauració del conjunt de les Drassanes Reials i en la recerca sobre la seva història, el visitant del museu no participa directament d'aquest coneixement i, en general, fa una visita que no sempre li permet comprendre on és i quins són els valors de l'edifici, o fins i tot relacionar el monument amb el seu contingut com a museu marítim.

És per això que, a més a més d'altres actuacions relacionades directament amb la recerca, la propera gran acció del museu serà la presentació d'una exposició semipermanent sobre les Drassanes Reials de Barcelona i el món de les galeres, que ocuparà pràcticament la meitat d'una de les naus adjacents a la nau central i l'espai que envolta la rèplica de la *Galera Reial*. Aquests àmbits d'actuació redunden en la valorització de dos dels elements més rellevants que posseeix el museu marítim actualment i que cal explicar i contextualitzar: el mateix edifici i la reproducció d'una galera del segle *xvi*.

L'espai dedicat al conjunt de les Drassanes Reials i a les galeres (embarcacions que donen sentit a la gran factoria naval que representaven les Drassanes entre la meitat del segle *xiii* i les primeres dècades del segle *xviii*) es planteja des del rigor però també des d'una forta voluntat comunicativa, des de la solidesa dels continguts però també des de l'ambició que aquests arribin realment als visitants. La proposta museogràfica ha de donar respos-

ta, ni que sigui de forma superficial, a les grans preguntes que poden plantejar els visitants: per quins motius es van construir les Drassanes Reials? Per a què servien? Qui i com hi treballava? Per a què va servir la galera? Com era una galera? Com es vivia i es treballava a bord d'una galera?

Per tal de desenvolupar els diferents grans temes i plantejar un discurs clar, els continguts es divideixen en quatre grans eixos temàtics:

a) *Les Drassanes Reials*. La reconstrucció de la seva història es basteix tenint en compte dues dimensions espacials que han de ser considerades en tot moment: la ciutat de Barcelona i la Mediterrània. La visió des d'aquestes dues perspectives permet comprendre i contextualitzar la història de les Drassanes Reials i captar l'abast de la seva projecció en el territori, a escala local i a una escala molt més ambiciosa en la Mediterrània occidental.

Si bé és cert que des de l'Alta Edat Mitjana la ciutat disposava d'unes drassanes, emplaçades al costat de la porta de Regomir, el punt d'inici de la narració se situa a finals del 1282, any en què Pere II el Gran conquereix el Regne de Sicília i punt d'inflexió en l'expansió de la Corona Catalanoaragonesa per la Mediterrània. De fet serà el mateix Pere el Gran qui, figuradament i a través d'un audiovisual, es plantejarà aquest gran projecte de construir un gran arsenal i ens avançarà el que acabarà sent en re-

La imatge de la galera és un lloc comú en la iconografia medieval i moderna dels països mediterranis (MMB 8517).
Foto: Museu Marítim de Barcelona.

alitat aquest complex preindustrial durant segles, primer en el marc de la Corona d'Aragó, després en el context de la Corona Hispànica i finalment sota el regnat dels primers Borbons. El discurs s'acompanya amb maquetes de l'edifici, planimetria antiga, models de galeres, materials arqueològics, etc.

b) Taller de les Drassanes. Cal presentar les Drassanes Reials en les seves tres grans dimensions: espai de construcció naval, espai d'hivernatge i manteniment i espai de gestió de les flotes, un centre logístic de primer ordre. Aquest espai serà un lloc totalment experiencial, on el visitant tindrà l'oportunitat d'intentar, per exemple, construir una galera de manera interactiva o de descobrir

d'on provenien els recursos materials que es precisaven per a la construcció d'aquest tipus d'embarcació.

c) Els conflictes a la Mediterrània. La Mediterrània ha estat durant segles un lloc d'intercanvi econòmic i també de coneixement. L'altra cara de la moneda ens mostra un escenari de conflictes entre les diferents societats que han poblat i poblen les seves ribes des de fa segles. La galera, embarcació de guerra que va dominar les aigües mediterrànies entre els segles VIII aC i el XVIII dC, ha format part del paisatge del conflicte i de les vides de moltes generacions. A partir d'un audiovisual es farà un recorregut pels conflictes protagonitzats per la galera, entre Salamina i Lepant; després, des d'un espai

El primer plànol conegut de les Drassanes Reials és un document austríac datat el 1709, redactat en alemany i signat per W. A. Koblinau (MMB 717P).
Foto: Museu Marítim de Barcelona.

mirador, el visitant tindrà un primer contacte amb la rèplica a mida natural d'una galera del segle XVI des d'una perspectiva mai vista, això és, per la proa i a nivell de coberta.

d) *La galera com a màquina.* La galera com a embarcació, com a màquina i com a símbol pot ser explicada a partir de diferents recursos. La rèplica de la galera capitana de la Lliga Santa a Lepant, construïda al museu en el marc dels actes del quart centenari d'aquella batalla (commemorant l'any 1971 amb una gran exposició), serveix

d'eina per explicar la galera en totes les seves dimensions. I de forma especial tot allò que té a veure amb la vessant humana: la vida a bord, la divisió del treball, els oficis i categories, l'organització de les Armades, etc.

Amb aquesta proposta el Museu Marítim de Barcelona tancarà un capítol pendent com és el de presentar, explicar i contextualitzar el conjunt de les Drassanes Reials i donar-li un sentit a partir de la seva raó de ser original: ser un arsenal de galeres. Aquest projecte es desenvoluparà al llarg del 2016.

